

Obsah

Úvod.....	5
1 Vymezení oboru speciální pedagogika, terminologie.....	7
1.1 Speciální pedagogika – vymezení oboru	7
1.2 Vybraná základní terminologie ve speciální pedagogice	10
1.2.1 Vada – postižení – znevýhodnění	12
1.2.2 Označení osob	14
1.2.3 Reeducace, kompenzace, rehabilitace	15
1.2.4 Socializace, integrace, inkluze	16
1.3 Současné pojetí speciální pedagogiky.....	17
2 Postavení lidí se zdravotním postižením ve společnosti.....	21
2.1 Historická východiska postavení zdravotně postižených ve společnosti	21
2.2 Holocaust zdravotně postižených.....	24
2.3 Diskriminace lidí se zdravotním postižením.....	25
2.4 Předsudky a mýty.....	26
2.5 Současné postavení zdravotně postižených ve společnosti.....	29
3 Postižení a právo	35
3.1 Mezinárodní dokumenty k ochraně práv zdravotně postižených	36
3.2 Občané se zdravotním postižením a Evropa	39
3.3 Právní řád ČR a občané se zdravotním postižením.....	41
3.3.1 Ústavní právo	42
3.3.2 Občanské právo.....	42
3.3.3 Trestní právo	43
3.3.4 Rodinné právo	43
3.3.5 Právo sociálního zabezpečení	43
3.3.6 Právo finanční	44
3.3.7 Právo správní – školská legislativa	44
4 Speciálněpedagogická diagnostika.....	47
4.1 Diagnostické principy	49
4.2 Předmět speciálněpedagogické diagnostiky.....	49
4.3 Diagnostické metody.....	51
4.3.1 Anamnéza.....	51
4.3.2 Pozorování	52
4.3.3 Rozhovor.....	54
4.3.4 Dotazník	54
4.3.5 Analýza produktů činnosti	55
5 Speciálněpedagogické poradenství	59
5.1 Poradenství.....	59
5.2 Poskytovatelé speciálněpedagogického poradenství.....	60
5.2.1 Pedagogicko-psychologická poradna (PPP)	61
5.2.2 Speciálněpedagogické centrum (SPC).....	62
5.2.3 Středisko výchovné péče (SVP).....	62
5.2.4 Spolupracující instituce.....	63
5.3 Škola jako poskytovatel poradenství.....	63
5.4 Další poradenská zařízení	66
5.5 Poradce a klient v procesu speciálněpedagogického poradenství.....	66

6	Rodina se zdravotně postiženým členem	71
6.1	Funkce rodiny.....	71
6.2	Fáze vyrovnávání se se skutečností nemoci.....	74
6.3	Počty rodin pečujících o svého člena se zdravotním postižením..	79
7	Raný a předškolní věk dítěte s postižením či znevýhodněním	83
7.1	Dítě s postižením či znevýhodněním v raném věku.....	83
7.1.1	Specifika vývoje dítěte s postižením či znevýhodněním v raném věku	84
7.1.2	Služba rané péče rodinám dětí se zdravotním postižením a znevýhodněním	87
7.2	Dítě s postižením či znevýhodněním v předškolním věku.....	88
7.2.1	Předškolní vzdělávání dětí s postižením či znevýhodněním	88
7.2.2	Dítě se zdravotním postižením či znevýhodněním v běžné mateřské škole.....	90
8	Žák se speciálními vzdělávacími potřebami	93
8.1	Období vstupu do základní školy	94
8.2	Období vstupu do základní školy u žáků s postižením či znevýhodněním	95
8.3	Nástin školské legislativy ve vztahu k žákům s SVP	97
8.4	Středoškolské a vysokoškolské vzdělávání žáků s SVP.....	100
9	Dospělost a stáří člověka s postižením či znevýhodněním	105
9.1	Speciálněpedagogická andragogika a gerontagogika	105
9.1.1	Základní terminologie	108
9.2	Rozvoj lidského potenciálu dospělých osob s postižením či znevýhodněním	112
9.3	Rozvoj lidského potenciálu seniorů s demencí Alzheimerova typu.....	114
10	Specifika komunikace osob s postižením nebo znevýhodněním.....	117
10.1	Komunikace osob se zdravotním postižením.....	117
10.2	Jedinec se sluchovým postižením	118
10.2.1	Komunikační systémy osob se sluchovým postižením ...	118
10.2.2	Zásady komunikace s jedincem se sluchovým postižením....	120
10.3	Jedinci se zrakovým postižením.....	121
10.3.1	Komunikace jedince a s jedincem se zrakovým postižením ..	122
10.4	Jedinci s tělesným postižením	123
10.4.1	Zásady komunikace s jedincem s tělesným postižením..	124
10.5	Jedinci s mentálním postižením	125
10.5.1	Charakteristiky řeči jedinců s mentálním postižením	126
10.5.2	Zásady pro kontakt s jedincem s mentálním postižením....	126
	Závěr	129
	Seznam použité a doporučené literatury	131
	Profil autorů studijní opory	135